

OBSAH

PŘEDMLUVA K SOUBORNÉMU VYDÁNÍ „DĚJIN
HUSITSKÉHO ZPĚVU“ 11–13

ÚVOD: Ohraničení doby 23. Rozdělení věcné, ne chronologic-
ké 25. Historický charakter díla 25. Prameny 28. Literatura:
Konrád 30. J. Truhlář 31. Rozdělení spisu 32. — Notace 34 23–35

I. LITURGICKÝ ZPĚV

PREHISTORIE ZPĚVU V ČECHÁCH: cyrilometodějský
zpěv 37, zpěv kláštera Sázavského 37. Počátky gregorián-
ského chorálu u nás: škola v Budči 40, horlivost sv. Václava
40, založení biskupství 42, zřízení kapituly 42 a školy 42.
Činnost klášterů 43. Bohatost liturgického zpěvu 44. Litur-
gické zpěvníky z 12. století 45 36–46

REFORMA DĚKANA VÍTA: jeho život 46. Nešvary zpěvu
liturgického 47. První pěvecké sbory kostelní: vikáři 48, bo-
nifanti 48. Varhany 49. První ranní mše 50. Liturgické kni-
hy 50, uniformita liturgického zpěvu 51. Troparium z roku
1235 52, offertoria 53 a tropy (Kyriamina 54, Sanctus 56,
Agnus 57). Sekvence 59 a evangelia 60 46–60

LITURGICKÉ KNIHY TOBIÁŠE Z BECHYNĚ (1279 až
1296) 61, antifonář kláštera Sedleckého 62, zpěvníky kláš-
tera sv. Jiří 63, jejich notace 64. Duchovenstvo na dvoře Vác-
lava II. 65. Nové pěvecké sbory žakovské 66, kantor 66 60–67

- DOBA KARLA IV.:** arcibiskupství a císařství 67. Rozvoj pěveckých sborů: mansionáři 68, bonifanti 70, kůrní žáci 71, žaltářníci 71, choralisté 71, vikáři 72, kantor 72, počet zpěváků 74. Nové kulty: mariánský kult 75, matura 75 a rorate 77, kult božího těla 78, kult sv. Václava 79, zádušní mše 79. Rozvoj svátků 79: nové svátky 80, mimořádné pobožnosti 80, množství svátků 81. Nové liturgie: ambrosiánská 82 a slovanská (v Emausích) 82. Vývoj liturgického zpěvu 83: obohacování hudební 83, vznik nových nápěvů 86, přenášení nápěvů 86. Jan z Jenštejna (svátek navštívení p. Marie) 88 67—92
- STAV LITURGICKÉHO ZPĚVU V 2. POLOVICI 14. STOLETÍ:** knihy liturgické 92. Mše 93: zpěvy invokační (Kyrie, Sanctus, Agnus, Ite) 94, antifony (introit, communio, offertorium, graduale 94 a alleluia 96), Gloria a Credo 98, žalmové zpěvy (evangelium, preface) 98, tropy (sekvence 100, samostatné tropy 103). Mše korunovační 105. Nešpory 105: antifony 105, responsoře 107, invitatoria 108, lamentace 109, „Salve“ 110, „Tenebrae“ 110. Procesí 112: litanie 113. Žalmy 114 (hodinky 114). Latinské písně liturgické 115: tropus „Benedicamus“ 116, vznik z dvojverší 117, trojdílná strofa z minnegesangu 120 92—124
- NEŠVARY LITURGICKÉHO ZPĚVU 124:** nedbalost 124, kanovníků 125 i nižšího duchovenstva 125, jejich neumělost 127. Nepořádky ve sborech pěveckých 128: mansionáři 128, vikáři 129, jejich lehké mravy 129, sváry 129. Právo přenosného oltáře 130, interdikt 130. Hudební nešvary 130: nevhodná interpolace 130, mensura 131 a světský ráz 131, diafonie 133, hudba instrumentální v kostele 136 124—137
- REFORMA ARNOŠTA Z PARDUBIC 137:** liturgické knihy jeho 137. Zákazy nových zpěvů 138 a instrumentální hudby 139. Reforma škol 139 137—140

II. UMĚLÝ ZPĚV

- INDIVIDUÁLNOST UMĚLECKÁ A NÁRODNÍ 141,** vliv hudby lidové 141. Mezinárodní styky a politická historie 142 (národové slovanští 142, Itálie 143). Umělá hudba a luxus 143. Královský dvůr sídlem luxu a umělé hudby 143 141—144

- MINNESINGŘI: Dvůr Václava II. 144, korunovace 144, minnesingři 145. Frauenlob 146: jeho leichy a písně 146. Meistersingři 148. Doba krále Jana 149: Konrád Strehner 149, Heinrich von Mügeln 149, Müllich von Prag 150 144—151
- VLIV FRANCOUZSKÉ HUDBY 152: obrat v politice za krále Jana 152. Guillaume de Machaut v Čechách 153: vliv lidový v melodice 154. Přejímání francouzských zpěvů (Mastičkář 156, Virga Jesse floruit 157). Hudební nástroje 158. Hudební theorie (mensurální) 160: Hieronymus de Moravia 160, Johannes de Muris 161; principy polyfonie 161. Bílé písmo notové 162. Vliv nizozemský (H. de Zeelandia) 163 152—164
- DVŮR KARLA IV. 164: dvorští virtuosové 165, král hudců 165. Arnošt z Pardubic 166. Jan ze Středy 166. Dvůr Václava IV. 167. Jan z Jenštejna 167. Dvůr moravský 168. Smil Flaška z Pardubic 168. Rozvoj hudby instrumentální: principy doprovodu k zpěvu 169. Hudební nástroje 170: bicí 171, píšťaly 172, trubky 173, drnkací 173 a housle 175 164—176
- ČESKÁ ŠKOLA SKLADATELSKÁ 177: paralelisace cizích vlivů vlivem hudby lidové 176. Mistr Závěš 180: vliv liturgického zpěvu 184 a minnegesangu 186 (leich 187), vzrušenost jeho skladeb 191. Jan z Jenštejna 192: znatel francouzské mensury 192, první skladby mensurované u nás 194. „Otep myrrhy“ 196: vliv Frauenloba 199, Závěše 201 a lidového zpěvu 201. Vývoj trojdílné strofy 203: forma cizího původu 206, u nás pozdního data 206. „Doroto, panno čistá“ 207: vliv minnesingrů 208 a Závěše 208. Píseň Jana z Jenštejna 210: vliv mensury francouzské 211. „Dřevo se listem odievá“ 211: vliv lidového zpěvu 213. Česká diafonie 217: rondellus 218. Program školy: znárodnění cizích prvků 225 176—225

III. ZPĚV DRAMATICKÝ

- LITURGICKÉ HRY VELIKONOČNÍ 227: hry svatojiřské 228. Lidový princip hudebního tvoření 228: scéna mastičkářova 229, chůze tří Marií ke hrobu 231, zpívané dialogy 232, pláč Marie Magdaleny 234. Victimae paschali laudes 237, scéna s rouchem 240. Provozování 241 226—242

- HRY UMĚLÉ** 242: nové nápěvy 242, vliv hudby francouzské 242, vzrůst lyriky 242. Mastickář 244, české památky 246. Pláče tří Marií 247, rozmluva tří Marií s andělem 253, pláč Marie Magdaleny 256, dialog Krista s Marií Magdalenou 259, Victimae paschali laudes 246. České zpěvy 265: překlady 265. Provozování 267 242—267
- NOVÉ PŘÍSNÉ HRY LITURGICKÉ REAKCE** 268. Hra u sv. Víta 269. Provedení 275. Píseň „Buoh všemohúcí“ 276 268—276
- HRY NELITURGICKÉ** 276: čeština zatlačuje hudbu 276. Hry pašijové 277, o květné neděli 278, o nanebevstoupení páně 278, o božím těle 278, o vánocích 278. Nové formy 280: fraška se zpěvy 280 (Mastickář 281, zlomek Drkolenský 281), potpourri latinských písní (hry vánoční) 283 a umělý leich (plankty panny Marie) 286 276—294

IV. LIDOVÝ ZPĚV SVĚTSKÝ

- ZPĚVY POHANSKÉ** 295. Vliv kolonisace 297. Eklekticismus lidového zpěvu 298. Prameny lidového zpěvu: gregoriánský chorál 298, hudba umělá 299 a instrumentální 300. Texty 306, nemravnost hudebníků 307, provozování lidového zpěvu v krčmě 308, písně čarodějné 310. Koledy 311. Německá lidová píseň světská 313 295—314

V. LIDOVÁ PÍSEŇ DUCHOVNÍ

- LIDOVÝ ZPĚV DUCHOVNÍ** 315, v cizině 317. Vývoj: krleš 318, tropus 318, píseň „Hospodine, pomiluj ny“ 319, „Svatý Václave“ 327, „Buoh všemohúcí“ 330, „Jesu Kriste, štědrý kněže“ 331. Lidový zpěv gregoriánského chorálu 333 315—334
- DOSAVADNÍ TRADICE:** katolická tendence 335, literární historie 336 335—337
- LIDOVÝ ZPĚV KOSTELNÍ** 337: zákazy církve v cizině 338 a u nás 340. Vniknutí písní do kostela: první píseň státní (korunovace) 344, potom o procesích 345, při dramatických

hrách 346, při kázání 347. Zákaz zpěvu při mši vůbec 349, i tiché 349. Národnostní ráz otázky 351: nebylo německých písní 351 ani národnostních třenic 353. Lid nezpíval zbožné písně v domácnosti 354 337—356

ROZSAH LIDOVÉHO ZPĚVU DUCHOVNÍHO: v cizině malý počet písní 356, u nás čtyři písně 359. Texty veršované, jež se nezpívaly: překlady hymnů a sekvencí 360, modlitby 364. Znaky nezpěvnosti: metrická nepravidelnost 365, nestrofičnost 365, singulárnost autora 366, délka 367. Rozbor rukopisu XVII F 30 368 356—371

RORÁTNÍ ZPĚVY: nekritičnost tradice (Konrád) 373. Různost matury, rorátní mše a rorátních zpěvů 374. Českost rorátních zpěvů 374. Nedostatek zpráv i rukopisů ze 14. století 375. Svědectví 15. věku o latinském zpěvu rorátním 377. Husitský původ rorátních zpěvů: český zpěv liturgický 379, interpolace zpěvů husitských. Rorátní písně 384. Literátská bratrstva 384 371—388

PŘÍLOHY

- I. SKLADBY MISTRA ZÁVIŠE: 1. Kyrie 389. 2. Kyrie 389 až 390. 3. Gloria 390—394. 4. Alleluia 394—396. Píseň milostná 396—397 389—397
- II. SEKVENCE JANA Z JENŠTEJNA 398—400
- III. PLANKT PANNY MARIE 401—405
- IV. ČESKÉ ZPĚVY VELIKONOČNÍCH HER 14. STOLETÍ 406—408
- V. JANA Z HOLEŠOVA TRAKTÁT O PÍSNI „HOSPODINE, POMILUJ NY“ 409—432

REJSTŘÍKY

- REJSTŘÍK TEXTŮ A NÁPĚVŮ 435—442
- REJSTŘÍK JMENNÝ 443—451
- REJSTŘÍK RUKOPISŮ 452—455